

EIRENE

nieuws

jaargang 2005

nummer III

september

Nieuwsbrief van de Vereniging EIRENE-Nederland, organisatie voor vrede en gerechtigheid

Beste lezers en lezeressen,

aan het eind van de zomer sturen we u weer onze Nieuwsbrief. Hoewel het voor velen van ons een rustige periode is, zaten we bij Eirene niet stil. Allereerst kregen we in juli bezoek van twee mensen uit Niger die samen met een vrijwilliger uit Duitsland naar Nederland kwamen om een bezoek te brengen bij de NOVIB. Samen met Torsten heb ik hen door Utrecht rondgeleid en hebben we op een van de grachten aan het water gegeten. Voor onze gasten was dat een hele belevenis.

Begin augustus was dan het moment dat de periode van Torsten er op zat en hij weer naar Duitsland terugkeerde. Samen met de mensen van Kerk en Vrede en overige „bewoners“ van O43 hebben we Torsten uitgewuifd. Gelukkig hebben we in de persoon van Julian Volz een opvolger gevonden, die zo te horen al aardig ingeburgerd is, om maar eens een modewoord te

gebruiken. Elders in dit nummer stelt hij zich voor. Tenslotte was Niger afgelopen veelvuldig in het nieuws vanwege de hongersnood. Velen van u hebben ongetwijfeld de bekende beelden gezien en gehoord hoe politici zich druk maakten over de vraag of dit anders had gekund, of we niet te laat zijn en dat soort opmerkingen. Gelukkig was Jeroen Roovers, „onze“ man in Niger, eind augustus in Nederland, zodat we met hem uitgebreid over de situatie ter plekke konden spreken. Het blijkt dat de werkelijkheid toch iets gecompliceerder is dan gedacht

en met name de oplossingen op de langere termijn niet eenvoudig zijn. Een sterk groeiende bevolking en een kleiner wordend beschikbaar land kan in de toekomst tot heftige conflicten leiden. Als je dit tijdig onderkent, kan je op een vreedzame manier dit soort conflicten oplossen. Dit is een thema dat naar onze mening wat te weinig wordt belicht en we zijn aan het kijken hoe we daar de komende tijd wat aan kunnen doen.

We hopen met dit nummer u weer de nodige informatie te verschaffen en ieder geval leesplezier.

Roel Meihuizen

Roel Meihuizen

Conflicten over middelen van bestaan en Vredeswerk in Niger

De toegang tot natuurlijke middelen van bestaan en de manier waarop men die gebruikt en beheert, leiden in Niger telkens weer tot conflicten tussen akkerbouwers en veehouders en hebben een dramatische afloop.

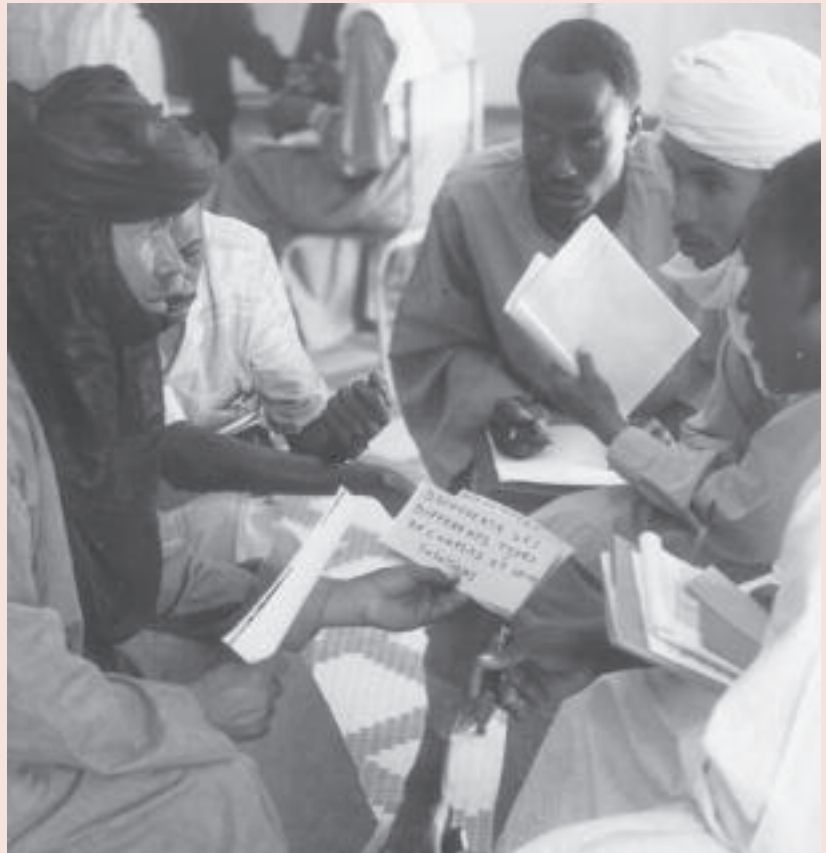
De geografische situatie, vooral ten Noorden van Téra, een gebied dat een overgang vormt tussen weiden in het Noorden en akkers in het Zuiden draagt er niet toe bij het probleem efficiënt, in onderlinge overeenstemming en milieubewust op te lossen.

Het schaarser worden van de belangrijkste bestaansmiddelen, de radicale veranderingen in de agrarische manier van produceren, de vaak terugkerende droogte periodes en de grote belasting door de bevolkingsgroei leiden tot verstoring van de traditionele wijze van werken tussen akkerbouwers en veehouders, maar ook tot verstoring van het evenwicht tussen verbruik en vernieuwing van de natuurlijke bestaansmiddelen.

In verschillende studies wordt de conclusie getrokken dat Niger de hoogste bevolkingsgroei te wereld heeft. Nu wonen er 12 miljoen mensen. Men verwacht dat het er 24 miljoen zijn in 2025 en 54 miljoen in 2050.

Het Project PADET (promotie van de vrede en de decentralisatie in het departement Téra) is begin 2004 gestart. Het is het resultaat van een partnerschap tussen EIRENE en Nigerijse organisatie FIDD FITILA. Het Duitse ministerie van ontwikkelings samenwerking ondersteunt dit project financieel. Het valt onder het programma van burger vredesdienst

Het project omvat het hele departement Téra met meer dan 80 gemeentes. Bijzondere aandacht wordt besteed aan de regio Goroual. De geplande decentralisatie van de plaatselijke overheid en het opnieuw vaststellen van gemeentegrenzen heeft er voor gezorgd dat vragen over grondbezit opnieuw actueel worden en dat

tussen verschillende groepen van de Songhay en Touareg conflicten ontstaan. Het doel van dit project is de spanningen tussen deze groepen te verminderen en het geweldloos omgaan met conflicten in het hele departement te bevorderen.

Het project heeft zich strategisch opgesteld en respect gekregen omdat het de vaardigheden van de plaatselijke uitvoerders en organisaties, die zich inzetten om conflicten te voorkomen en/of op te lossen ondersteund en aangemoedigd heeft.

Door haar activiteiten richt PADET zich op de samenwerking met toonaangevende groepen, zoals de traditionele leiders, de ambtenaren, de plaatselijke organisaties in de dorpsgemeenschap, de technische diensten van de regering, de gemeenteraden, de burgerradiozenders en de

ontwikkelings samenwerkingsorganisaties die ter plaatse actief zijn.

Actieve waarneming

De reden voor dit initiatief was de eerste gemeenteraadsverkiezing in het kader van de democratisering in Niger in juli 2004. Verkiezingen leiden in veel landen van Afrika, en dus ook in Niger, dikwijls tot tragische conflicten tussen de deelnemende groepen. Een waarnemer bij de verkiezingen in de klassieke vorm let er op dat het proces eerlijk en technisch juist verloopt. Dit reikt echter niet tot de leggen van fundamentele voor een langdurige vrede in de tijd na de verkiezingen. PADET is er daarom mee begonnen aanzetten te geven voor een zogenaamde actieve verkiezingswaarneming voor de vrede. Zij beoogt in alle fasen van het verkiezingsproces de toespraken, de leuzen, de symbolen en het gedrag van de leidende figuren, die ter plaatse optreden te begrijpen en te analyseren voor zover die samenhangen met de problematische vragen over

natuurlijke bestaansmiddelen en bodemschatten. Dit initiatief moet de verschillende lokale gemeenschappen duidelijk maken waar een vredessituatie van afhangt. Deze nieuwe aanpak vond op nationaal niveau veel weerklank en instemming.

Vreedzaam samenleven

Volgens het voorbeeld van de algemeen verspreide praktijk van De prijs voor een verantwoordelijk regeringsbeleid.

De prijs voor het respecteren van de mensenrechten

werd een kleinschalig project vastgesteld, waarbij een dorp dat als voorbeeld fungeert wordt beloond. In dit dorp leven al tientallen jaren twee gemeenschappen, de Touareg en de Songhay, vredig samen. De Touareg zijn trekkende veehouders en de Songhay zijn akkerbouwers, die daar wonen. Het was mogelijk dit geslaagde voorbeeld van „een enclave van vredig samenleven“ te waarderen en deze onder de aandacht van de omliggende dorpen te brengen.

Op initiatief van PADET kon een nieuw onderwijslokaal worden gebouwd dat door de Duitse ambassadeur in februari 2005

tijdens een vredesfeest werd ingewijd.

Burgerradio voor Vrede

Zes van de acht gemeentes, waar we werken kunnen de regionale radiozender ontvangen. Radio is het enige middel van massacommunicatie op lokaal niveau. De programma's zijn begrijpelijk en afgestemd op de situatie ter plaatse en houden zich bezig met de plaatselijke problemen van de plattelandsbevolking.

PADET organiseerde voor de radioprogrammamakers workshops en vervolgcursussen over het thema „De cultuur van de vrede“ en „decentralisatie“.

De burgerradio's stellen nu veel zendtijd beschikbaar voor deze programma's.

De Vredeskaravaan

De regentijd lokt veel discussie uit in samenhang met de toegang tot natuurlijke bestaansmiddelen. Kortgeleden nam in een naburig departement het geweld toe tussen veehouders en akkerbouwers. Daarbij vielen verscheidene doden. De Karavaan voor de Vrede die in juni 2005 begon, is er op gericht in te grijpen in deze

conflictgevoelige periode. Medewerkers van PADET trokken door de dorpen en maakten de mensen ontvankelijk voor de mogelijkheden deze conflicten zonder geweld op te lossen. Tegelijkertijd konden veehouders en akkerbouwers informatie krijgen over hun rechtspositie met betrekking tot de toegang tot natuurlijke bestaansmiddelen.

Door de veelzijdige activiteiten is PADET heel bekend geworden in deze projectregio. De opleidingsmogelijkheden vinden gretig aftrek. De mensen in de dorpen, maar ook de veehouders tonen veel interesse voor het geweldloos oplossen van de conflicten. Want één ding is duidelijk toename van het geweld brengt uiteindelijk slechts leed en vernieling voor alle betrokkenen.

Raphael Yimga Tatchi

Raphael Yimga Tatchi is jurist en ontwikkelingspoli-ticoloog. Hij werkte in Kameroen en Duitsland voor milieu en vredes organisaties. Sinds 2003 werkt hij voor EIRENE als „Vredesvakman“ in Niger.

Vertaling: Jet Visser-Romijn

De vredeskaravaan 2005

Tussenbalans

Nu we al halverwege het jaar zijn is het goed om te kijken hoever we zijn. Als penningmeester kijk ik dan eerst naar onze financiën. We mogen ons gelukkig prijzen dat u ons niet vergeet en geregeld giften overmaakt. Ook diverse Doopsgezinde Gemeenten houden collectes voor ons. We danken u daar hartelijk voor; voor is het een stimulans om met ons werk verder te gaan.

Van het voorjaar hebben we een folder over het werk van Eirene in Niger toegestuurd. Deze folder ging met name in op de graanbanken. Ook kon u extra folders bij ons bestellen.

Verschillende van u hebben dat gedaan en deze verspreid onder vrienden en kennissen. Op hun beurt hebben enkele van deze mensen ons weer een donatie gedaan. Zo slaan we twee vliegen in klap. We vergroten onze inkomsten en we vergroten onze kring van vrienden. Mocht u nog folders willen bestellen of extra exemplaren van onze Nieuwsbrief om uit te delen, neem dan even

Graanbanken in het Niger

contact met ons op en we sturen ze u graag toe.

Op onze actie van april met de hiervoor al genoemde folder mochten we ruim EUR 1500,- ontvangen. Begin augustus hebben we u een brief gestuurd met de actuele stand van zaken in Niger,

mede naar aanleiding van de berichten in de pers.

Ook hier kon u een gift doen. Deze actie leidde tot een voorlopige opbrengst van EUR 1500,-, zodat we voor Niger ruim EUR 3000,- bijeen haalde. We zijn u hier heel dankbaar voor en zullen zorgen dat het geld snel ter plaatse komt.

Roel Meihuizen

Bezoek uit Niger

Afgelopen juli kreeg EIRENE Nederland bezoek uit Niger. Van Mevrouw Haoua Gado en meneer Amghar Khouma Amarrazak die in Niger met projectpartner van EIRENE samenwerken. Ze zijn door EIRENE Internationaal uitgenodigd om een tour langs scholen en derde wereld groepen in Duitsland te maken om over het leven aan de rand van de woestijn en van de levensomstandigheden van de Nigerijnen te vertellen.

Tijdens hun tour hebben ze ook Nederland één dag bezocht om met NOVIB in Den Haag te spreken. De avond daarvoor hebben ze met Torsten Wendav en Roel Meihuizen gesproken. Op de volgende bladzijde kunnen jullie lezen wat de twee, die voor de eerste keer in Europa waren, over hun ervaringen in Nederland geschreven hebben:

Onze vrienden uit Niger samen met Brigida Ferber en Jens Koy in de tuin van de „Geschaefststelle“ in Neuwied

Utrecht, 11 juli 2005

Onze indrukken

We kwamen om 16.23 uur op het station aan; terwijl we nog moeten beginnen te zoeken naar onze gastheren, Roel en Torsten, kwamen deze al op ons toelopen en vroegen ons: „Zijn jullie van *EIRENE*?“ waarop wij bevestigend antwoordden. Ze brachten ons naar ons tijdelijk verblijf en lieten ons de kamers zien. Wij zetten onze rugzakken er neer en rusten een half uurtje uit. Vervolgens troffen we elkaar weer op de begane grond, dronken thee en water en gingen

daarna de stad bezichtigen. We hebben de kathedraal gezien met zijn hoge toren, de mooie grachten en singels, het nieuwe zaken centrum met zijn imposant kantoorgebouwen...etcetera. We waren erg tevreden over deze wandeling want we hebben een heleboel gezien. Onze indrukken van Nederland zijn positief: de mensen zijn vriendelijk en leiden een vredig bestaan. We hebben opgemerkt dat er heel veel fietsen zijn (honderden bij iedere stalling). Waaruit valt op te maken dat de

bevolking hier strijdt tegen de luchtvervuiling of wel kiest voor gematigdheid. Maar de grootste verrassing zou nog komen: toen we in het restaurant na het eten de rekening kregen gepresenteerd bleek deze 102 Euro te zijn voor een eenvoudige maaltijd zonder garnituur. Dan breekt toch je klomp ook al dragen wij die niet!?!?...

**Haoua Gado en Amghar
Khouma Amarrazak**

Vertaling: Douwe de Vries

Even voorstellen...

Torsten Wendav en Julian Volz

Het afscheid van Torsten Wendav

Op vrijdag 5 augustus namen we op O-43 op bescheiden wijze afscheid van Torsten. Het oorspronkelijke plan, een picknick in het naburige park kon jammer genoeg niet doorgaan vanwege het slechte weer, maar de omgetoverde vergaderzaal van het kantoor bood een goed alternatief.

Kenmerkend was dat Torsten om even over vijfen gewoon achter de computer vandaan geplukt moest worden, waar hij zo nodig nog een laatste handleiding zat uit te werken voor zijn opvolger.

Het was goed samen met de mensen van de diverse vredesbureaus van O-43 eens in een ontspannen sfeer bij elkaar te zijn. Meestal is er weinig tijd voor gezelligheid want de werkdruk is behoorlijk hoog.

Torsten heeft hard gewerkt als vrijwilliger. Zijn specialisme was zijn grote veelzijdige computerkennis. Hij heeft diverse nieuwe programma's ingevoerd. Eigenlijk ging wat hem betreft de ontwikkeling nog niet snel genoeg.

Op de vraag wat hem soms ergerde aan Nederlanders merkte hij op dat deze mensen wel erg vaak koffie drinken.

Voor Eirene heeft hij er voor gezorgd dat we nu zelf de lay out voor de Nieuwsbrief kunnen maken. Ook hebben we

inmiddels nieuw postpapier en is het adressenbestand op orde. Knap was het dat hij al heel snel in het Nederlands de telefoon kon beantwoorden en bijna foutloos e-post kon beantwoorden.

Het was plezierig met Torsten samen te werken. Wij danken hem hartelijk voor zijn grote inzet voor EIRENE. We wensen hem veel succes met zijn studie.

Zijn opvolger Julian heeft hij al in kunnen werken. Julian heeft een groot aandeel gehad in het voorbereiden van Torstens afscheidsfeestje. Wij heten hem van harte welkom en hopen op een vruchtbare samenwerking.

Jet Visser-Romijn

EIRENE-nieuws is een publicatie van de vereniging **EIRENE-NEDERLAND**, bestemd voor leden en donateurs.

EIRENE-nieuws verschijnt vier keer per jaar, in de maanden maart, juni, september en december. Kopij kan worden ingezonden tot twee weken voor de maand van verschijnen.

Hoofdredactie:

Jet Visser-Romijn

Layout:

Julian Volz

EIRENE-Nederland is de Nederlandse afdeling van **EIRENE-Internationaal**, een Europees oecumenisch netwerk dat zich ten doel stelt gerechtigheid te bevorderen door ontwikkelings- en vredeswerk.

Voorzitter: Roulerend

Penningmeester: Roel Meihuizen

Telefoon (0570) 63 52 83

Postadres:

Postbus 1528, 3500 BM Utrecht

Bezoekadres:

Obrechtstraat 43, 3572 EC Utrecht

(werkdagen van 9.30 tot 18.00)

Telefoon (030)271 43 76

Fax (030) 271 47 59

E-Mail: eirene@antenna.nl

Homepage: www.eirene.org/nl/

Homepage van

EIRENE-Internationaal

www.eirene.org

Postbankrekening 185 66 60

Ten name van

EIRENE-Nederland

Te Deventer

Minimum contributie

Voor leden: Euro 15,- per jaar